

Kultūras faktu izmantošana mācību stundās

23.10.2025.

Rudīte Priedeslaipa, Balvu Valsts
ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras
skolotāja, 12.a kl. audzinātāja

Sagatavošanās posms

- ▶ Kas ir kultūra un kultūras fakts?
- ▶ Cik zinoši / nezinoši par kultūras jautājumiem ir skolēni?
- ▶ Ko viņi mēdz lasīt, skatīties, klausīties?
- ▶ Kā es varētu bagātināt viņu kultūras pieredzi?
- ▶ Kādas tēmas viņiem varētu būt saistošas?
- ▶ Ar ko es viņus varētu “uzķert uz āķa”?
- ▶ Kā kultūras faktus integrēt mācību stundās?

Kultūru neveido saskaitāmu priekšmetu kopums, tā ir cilvēka eksistences veids, kas izpaužas cilvēka radītajās lietās un attieksmē pret dažādiem kultūras elementiem. Kultūra ietver sevī tehnoloģijas, mākslu, literatūru, mūziku, teātri, arhitektūru, zinātni, reliģiju, konkrētu sabiedrības grupu uzvedību un paradumus. Kultūra ir veids, kā cilvēki dzīvo saskaņā ar saviem uzskatiem, valodu, vēsturi, kā cilvēki ģērbjas, veido attiecības ar dabu un līdzcilvēkiem.

<https://www.uzdevumi.lv/p/kulturologija/10-klase/kulturas-jedziens-7090/re-b2abd061-2d38-4478-9741-f7467de23204>

Filmas, raidījumi problēmu aktualizēšanai klases stundās

- ▶ Lindas Oltes filma “Māsas”
- ▶ Raidījums “Dzīvei nav melnraksta”
- ▶ Filma jauniešiem “Ierāmēts”
- ▶ Dokumentālā filma “Patrīcija” par Patrīciju Eiduku
- ▶ Dokumentālā filma “Caur bērna acīm”

A portrait of a woman with blonde hair, wearing a brown t-shirt with a small white logo. The background is dark with a red grid pattern.

LTV
ZINU
DIENESTS

DIĀNA KRŪMINA
DZĪVEI NAV MELNRAKSTĀ

A portrait of a woman with short blonde hair, wearing a dark red velvet top. The background is dark with a red grid pattern.

LTV
ZINU
DIENESTS

NORA IKSTENA
DZĪVEI NAV MELNRAKSTĀ

A portrait of a man with a shaved head, wearing a white t-shirt. The background is dark with a red grid pattern.

LTV
ZINU
DIENESTS

ARTŪRS ŠINGIREJS
DONS
DZĪVEI NAV MELNRAKSTĀ

A portrait of a woman with long red hair, wearing a dark top. The background is dark with a red grid pattern.

LTV
ZINU
DIENESTS

AGNESE RAKOVSKA
DZĪVEI NAV MELNRAKSTĀ

Izglītojoši raidījumi

- ▶ Kultūrdeva
- ▶ Teātris.Zip
- ▶ Grāmatu kods
- ▶ Kultūras ziņas
- ▶ Kultūršoks

Filmas par personībām

- “Jānis. Elza. Mīlas grāmata”

Filma “Marijas klusums” par Mariju Leiko

Seriāls “Emīlija. Latvijas preses karaliene”

Darba lapas ar uzdevumiem latviešu valodā un īsa prezentācija

Teksti par personībām un kultūras faktiem

- ▶ Juris Cibuļs
- ▶ Aldis Bukšs
- ▶ Kārlis Arnolds Avots
- ▶ Leonardo da Vinči
- ▶ Žils Verns
- ▶ Seriāls “Emīlija. Latvijas preses karaliene”
- ▶ Izrāde “Pazudušais dēls”

Dziesmas

Kultūras kanona vērtību aktualizēšana

“Vai viegli būt jaunam?” (1986)

Kastaņa un kastanis

- ▶ Ja groziņu ar kastaņiem novietosiet virtuvē vai istabā, tie harmonizēs mājokli un sargās no nelabvēlīgiem kaimiņiem un viesiem.
- ▶ Lai veicinātu romantiskas attiecības, dažī brūnie kamoliņi jāpaliek zem izredzētā vai laulātā spilvena.
- ▶ Pēc vecajām kastaņām var prognozēt precīzu laiku ziemei. Ja rudenī lapas dzeltē un krīt no galotnes, tad ziema sāksies agri un būs ātra.

Lai laimīte vienmēr ar
Jums!

